

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşçıiftlik Yerleşkesindeki Öğrencilerin Kredi Kartı Kullanımı Üzerine Bir Araştırma

Bilge GÖZENER¹, Murat SAYILI²

Özet

Bu araştırmada, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşçıiftlik Yerleşkesindeki öğrencilerin bazı sosyo-ekonomik yapıları, kredi kartı kullanım durumları ve kredi kartı kullanımını etkilediği düşünülen faktörlerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada kullanılan veriler Ocak-2012 yılında 267 adet öğrenci ile yapılan anketlerden elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; öğrencilerin %47.57'si kredi kartı kullanmaktadır. Kredi kartı kullanan öğrencilerin %78.74'ünün bireysel kredi kartı sahibi ve %37.00'sinin 1'den fazla kredi kartına sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin kredi kartı kullanımında etkili olan faktörler Khi-kare analizi ve kredi kartı kullanımı konusundaki düşünceler ise faktör analizi ile değerlendirilmiştir. Yapılan Khi-kare analizinde öğrencilerin eğitimi, ailelerinin yaşadıkları yerleşim birimleri, ailelerin gelirleri, öğrencinin eline geçen para ve öğrencilerin ikametgâh yerlerinin kredi kartı kullanımında etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca faktör analizi 30 değişkenle başlanıp 25 değişkenin 3 faktörde (avantaj, imaj ve dezavantaj) toplanması ile sonuçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kredi Kartı Kullanımı, Faktör Analizi, Öğrenci

Investigation on Credit Card Use of Students Located in Taslıciftlik Campus of Gaziosmanpaşa University

Abstract

In this study, some of socio-economic structures, credit card usage status and factors prevail credit card usage of students located in Taslıciftlik Campus of Gaziosmanpaşa University were revealed. The data were obtained by the questionnaires conducted with 267 students in January, 2012. The research findings showed that 47.57% of the students use the credit card. Majority of the students (78.74%) used credit card have a single credit card and 37.00% of the student have more than one credit card. The factors prevailed in the credit card use were evaluated with chi-square analyses and the opinions on credit card use were interpreted by factor analyses. The chi-square analyses revealed that training of students, settlement location of families, family income, money received by the students and residence places of students were the dominant factors on credit card use of the students. Factor analyses started with 30 variables and 25 variables were clustered under three factors (advantage, image and disadvantage).

Keywords: Credit Card Use, Factor Analyses, Student

¹ Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tokat-TÜRKİYE

E-posta: bilge.gozener@gop.edu.tr

² Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Tokat-TÜRKİYE

Giriş

Günlük ihtiyaçların giderilmesi, seyahate çıkılması gibi durumlarda kişinin yanında çok fazla para taşınması gerekli olduğunda, paranın çalınması veya kaybedilmesi olasılıkları da artmaktadır. Bu gibi nedenlerden dolayı, paranın yerine koyulabilecek taşıma ve kullanım kolaylığı sağlayan bir ödeme aracı olan kredi kartları kullanılmaktadır (Aydın, 1991). Türkiye’de kredi kartlarının yaygın olarak kullanımı 1990’lı yıllarda başlamış olup, son yıllarda da yaygınlaştığı gözlenmektedir (Karamustafa ve Biçkes, 2003). Bankaların 17 yaş üstü ve düzenli harcamaları bulunan kişileri hedef kitle olarak benimsedikleri ve hedefledikleri kitle dolayısıyla da çok çeşitli müşteri potansiyeline sahip oldukları; müşteri potansiyeline sahip olmalarındaki etken faktörlerden birisinin de ürettikleri hizmeti sunmada araç olarak kullandıkları kredi kartı faktörü olduğu belirtilmektedir (Yılmaz ve ark., 2009). Tüketicilerin nakit ödeme yapmadan alışveriş yapmalarını sağlayan kredi kartları bankaların vazgeçilmez ürünleri arasına girmiştir. Kredi kartları sayesinde tüketiciler; nakit taşımadaki sıkıntıdan kurtulmuş, taksitli ödeme ve taksit erteleme kolaylığına kavuşmuş, kampanya ve promosyonlardan faydalanmaya başlamıştır. Böylece kredi kartı müşteriler için kısa vadede kredi imkânı sağlayan bir ürün olarak pazardaki yerini almıştır (Çelik ve ark., 2010).

Kredi kartları, toplumun hemen her kesiminde öğrencisinden emeklisine, fakirinden zenginine, her yaştan insan tarafından kullanılmaktadır (Evans, 2004). Türkiye’de hızla büyüyen kredi kartı sektörü, üniversite öğrencilerini de müşterileri arasına dâhil edebilmeyi amaçlamaktadır. Türkiye’deki bazı bankaların üniversite öğrencilerine yönelik kredi kartı çalışmaları da vardır (Keskin ve Koparan, 2010). Bu bağlamda, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşıçiftlik Yerleşkesi’ndeki öğrencilerin kredi kartı sahipliği ve kullanımlarının incelenmesi ile birlikte kredi kartı sahipliğini belirleyen faktörleri derlemek ve analiz etmek bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Gerek Türkiye ve gerekse dünyanın değişik yerlerinde öğrencilerin kredi kartı kullanımları ve bunu etkileyen faktörler üzerine birçok araştırma (Stanford, 1999; Hayhoe, 2002; Mae, 2002; Joo et al., 2003; Hayhoe et al., 2005; Pinto et al., 2005; Norvilitis et al., 2006; Girginer ve ark., 2008; Çelik ve ark., 2010; Keskin ve Koparan, 2010; Girginer ve ark., 2011) yapılmıştır. Ancak, Tokat-Merkez ilçede üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımı ve bunu etkileyen faktörler üzerine araştırmanın yapıldığı tarihe kadar herhangi bir çalışma bulunmamakta olup bu açıdan yapılan çalışma orijinaldir ve önemlidir.

Materyal ve Yöntem

Çalışmanın ana materyalini; Yerleşkedeki 267 adet (Çizelge 1) önlisans ve lisans öğrencisi ile yapılan anketlerden elde edilen birincil nitelikli veriler oluşturmaktadır.

Çizelge 1: Araştırma Kapsamında Seçilen Örnek Sayısı (2011/2012)*

Akademik Birimler	Öğrenci Sayısı (kişi)*	Oran (%)	Seçilen Örnek Sayısı (kişi)
Ziraat Fakültesi	944	7.40	20
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	2878	22.57	60
Tokat Meslek Yüksekokulu	2880	22.58	60
Fen – Edebiyat Fakültesi	2426	19.03	51
Eğitim Fakültesi	2186	17.14	46
Tokat Sağlık Yüksekokulu	571	4.48	12
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	453	3.55	9
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fak.	415	3.25	9
TOPLAM	12753	100.00	267

* 2011/2012 eğitim-öğretim dönemindeki öğrenci sayılarını göstermektedir.

Anket yapılacak örnek hacmin belirlenmesinde aşağıdaki formül kullanılmıştır (Baş, 2008):

$$n = \frac{N * t^2 * p * q}{d^2 * (N - 1) + t^2 * p * q}$$

Formülde;

- n = Örneklem alınacak birey sayısı (anket sayısı),
- N = Hedef kitledeki birey sayısı (12753 öğrenci),
- p = İncelenen olayın gerçekleşme olasılığı (0.50),
- q = İncelenen olayın gerçekleşmeme olasılığı (0.50),
- t = Standart normal dağılım değeri (1.65),
- d = Örneklem hatası (0.05)'dir.

Örnek hacminin tespitinde %90 güven sınırları içerisinde ve %5 hata payı ile çalışılmıştır. Yapılan hesaplamada örnek hacmi 267 olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerin bazı sosyo-ekonomik özellikleri (cinsiyet, medeni hal, devam ettikleri okul, geldikleri bölge, geldikleri yerleşim birimi, ailelerinin aylık geliri, öğrencinin eline geçen para, devam ettikleri öğrenim türü, ikametgâh yeri, kiminle kaldıkları, Tokat ilindeki yaşam maliyetleri hakkındaki düşünceleri ile okulu başkalarına tavsiye etme durumları) ile

kredi kartı kullanım durumları arasında bir ilişki olup olmadığı yapılan khi-kare (χ^2) analizi ile belirlenmiştir. Khi-karenin formülü aşağıdaki gibidir (Gujarati, 1995; Mirer, 1995):

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

Formülde;

$$\chi^2 = \text{Khi-kare değeri,}$$

$$O_i = \text{Gözlenen frekans değeri,}$$

$$E_i = \text{Beklenen frekans değeri'dir.}$$

Ayrıca öğrencilerin kredi kartı kullanımı hakkındaki düşünceleri çok değişkenli analiz tekniklerinden olan faktör analizine tabi tutulmuştur. Faktör analizi metodu; belirli sayıdaki bağımlı değişkenlerin değişiminin daha az sayıdaki bağımsız değişkenler (veya faktörler) yardımıyla açıklanmasıdır (Yurdakul, 1973; Yurdakul, 1974). Genel faktör modelinin birçok şekilleri vardır. En yaygınları “*Common Factor Analysis*” ve “*Component Factor Analysis*”dir.

Faktör modelinin seçimi araştırmanın amacına bağlıdır. Faktör analizinin matematiksel modeli, standardize edilmiş i değişkeni için şu şekildedir:

$$X = A_{i1} F_1 + A_{i2} F_2 + \dots + A_{ik} F_k + U$$

Eşitlikte;

$$F_{1, 2, \dots, k} = \text{Genel faktörler,}$$

$$U = \text{Unique faktör,}$$

$$A_{i1, i2, \dots, ik} = k \text{ adet faktörü birleştiren sabitlerdir.}$$

Unique faktörlerin birbirleriyle ve genel faktörlerle korelasyonlarının olmadığı kabul edilmektedir (Gül, 1995). Faktörler gözlenen değişkenlerden çıkartılmaktadırlar ve onların doğrusal bileşenleri olarak tahmin edilebilirler.

j 'inci faktör olan F_j 'nin genel tahmin eşitliği aşağıdaki gibidir:

$$F_j = \sum W_{ji} X_i = W_{j1} X_1 + W_{j2} X_2 + \dots + W_{jp} X_p$$

Eşitlikte;

$$W_i = \text{Skor sayılarını,}$$

$$X_i = \text{Standardize edilmiş değişken,}$$

$$P = \text{Değişken sayısını göstermektedir.}$$

Araştırmada faktör analizi sonuçlarının elde edilmesi için farklı seçenekler denenmiş ve 30 adet değişkenle başlanılan faktör analizi sonucunda ortaklık unsuru yüksek olan 25 değişkenin oluşturduğu 3 faktör elde edilmiştir.

Bu çalışmada faktör analizi yönteminin uygulanabilirliğini test etmede ortaklık unsuru dikkate alınmıştır. Değişkenlerin belirlenmesinde etkili olan en önemli faktörlerden birisi olan ortaklık unsuru, değişkenlerin temsil yeteneğini göstermektedir. Bu değer 1'e ne kadar yakın çıkarsa değişken seçimi o derece sağlıklı kabul edilmektedir (Yurdakul, 1973).

Araştırma Bulguları ve Tartışma

Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Özellikleri İle Kredi Kartı Kullanımları Arasındaki İlişki Durumu

Öğrencilerin kredi kartı kullanım durumları, kart kullanımı hakkındaki düşünceleri, kredi kartı kullanım durumları ile bazı sosyo-ekonomik özellikleri arasındaki ilişki durumlarına ait sonuçlar Çizelge 2'de verilmiştir.

Araştırma kapsamında görüşülen kişilerden %53.56'sının erkek ve %46.44'ünün de bayanlardan oluştuğu, bu kişilerden %47.57'sinin kredi kartı sahibi olduğu/kullandığı görülmektedir. Girginer ve ark. (2008) tarafından Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri ile yapılan araştırmada deneklerin %41.4'ünün bayan ve %58.6'sının ise erkeklerden oluştuğu, toplamda %79'unun kredi kartı kullandığı belirtilmiştir. Keskin ve Koparan (2010) tarafından yapılan araştırmada; Amasya Üniversitesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversite'ne bağlı MYO'larının değişik programlarında eğitim-öğretim gören üniversite öğrencilerinden ankete katılanların %49.46'sının erkek ve %50.54'ünün ise bayanlardan oluştuğu ve öğrencilerin %26.52'sinin kredi kartına sahip olduğu belirlenmiştir. Çelik ve ark.(2010) Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Meslek Yüksekokulu'nda yaptıkları çalışmada anket yapılan öğrencilerin %51.05'inin bayan ve %48.95'inin erkek olduğu, %75'inin kredi kartı kullandığı belirlenmiştir. Khi-kare analizi sonucunda, öğrencilerin kredi kartı kullanım durumları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Ankete katılan öğrencilerin yaş ortalaması; kredi kartı kullananlarda 21.62 yıl, kredi kartı kullanmayanlarda 20.53 yıl ve genel ortalama ise 21.05 yıl olarak tespit edilmiştir.

Çizelge 2: Sosyo-Ekonomik Özellik ve Kredi Kartı Kullanımı Arasındaki İlişki

		Kredi Kartı Kullanan (127)		Kredi Kartı Kullanmayan (140)		Toplam (267)		Khi-Kare Analizi Sonucu
		Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	
Cinsiyet	Erkek	72	56.69	71	50.71	143	53.56	$\chi^2 = 0.957$ P = 0.328
	Bayan	55	43.31	69	49.29	124	46.44	
Eğitim Birimi	Ziraat Fakültesi	7	5.51	13	9.29	20	7.49	$\chi^2 = 18.883$ P = 0.009
	Fen-Edeb. Fak.	34	26.77	17	12.14	51	19.10	
	Eğitim Fak.	20	15.75	26	18.57	46	17.23	
	İİBF	34	26.77	26	18.57	60	22.47	
	Müh. Doğ. Bil. F.	4	3.15	5	3.57	9	3.37	
	BESYO	1	0.79	8	5.71	9	3.37	
	Tokat MYO	22	17.32	38	27.14	60	22.47	
Tokat SYO	5	3.94	7	5.00	12	4.49		
Medeni Hal	Evli	3	2.36	1	0.71	4	1.50	$\chi^2 = 1.225$ P = 0.268
	Bekâr	124	97.64	139	99.29	263	98.50	
Öğrencilerin Geldikleri Bölge	Marmara	12	9.45	19	13.57	31	11.61	$\chi^2 = 2.623$ P = 0.854
	Ege	11	8.66	9	6.43	20	7.49	
	Akdeniz	19	14.96	18	12.86	37	13.86	
	Karadeniz	33	25.98	43	30.71	76	28.46	
	İç Anadolu	34	26.77	33	23.57	67	25.09	
	Doğu Anadolu	9	7.09	10	7.14	19	7.12	
Ailelerin Yaşadıkları Yerleşim Birimi	G.D. Anadolu	9	7.09	8	5.71	17	6.37	$\chi^2 = 11.969$ P = 0.018
	Büyükşehir	26	20.47	23	16.43	49	18.35	
	İl	52	40.94	47	33.57	99	37.08	
	İlçe	39	30.71	39	27.86	78	29.21	
Ailenin Geliri (TL/ay)	Kasaba	6	4.72	11	7.86	17	6.37	$\chi^2 = 43.154$ P = 0.000
	Köy	4	3.15	20	14.29	24	8.99	
	≤ 1000	19	14.96	63	45.00	82	30.71	
	1001-1500	17	13.39	21	15.00	38	14.23	
	1501-2000	30	23.62	32	22.86	62	23.22	
Öğrencinin Eline Geçen Para Miktarı (TL/ay)	2001-3000	33	25.98	7	5.00	40	14.98	$\chi^2 = 37.938$ P = 0.000
	3001 ≥	28	22.05	17	12.14	45	16.85	
	≤ 250	15	11.81	43	30.71	58	21.72	
	251-350	10	7.87	34	24.29	44	16.48	
	351-450	21	16.54	13	9.29	34	12.73	
	451-550	30	23.62	21	15.00	51	19.10	
Program Türü	551-650	11	8.66	9	6.43	20	7.49	$\chi^2 = 1.096$ P = 0.295
	651-750	13	10.24	10	7.14	23	8.61	
İkamet Yeri	751 ≥	27	21.26	10	7.14	37	13.86	$\chi^2 = 13.004$ P = 0.000
	I. Öğretim	107	84.25	111	79.29	218	81.65	
İkamet Edilen Kişi	II. Öğretim	20	15.75	29	20.71	49	18.35	$\chi^2 = 2.516$ P = 0.284
	Yerleşke İçi	25	19.69	56	40.00	81	30.34	
Tokat İlindeki Öğrenci Maliyeti	Yerleşke Dışı	102	80.31	84	60.00	186	69.66	$\chi^2 = 6.578$ P = 0.160
	Aile ile	15	11.81	21	15.00	36	13.48	
	Arkadaşla	101	79.53	113	80.71	214	80.15	
	Yalnız	11	8.66	6	4.29	17	6.37	
Üniversiteyi Tavsiye Etmesi	Çok Yüksek	21	16.54	31	22.14	52	19.48	$\chi^2 = 5.429$ P = 0.066
	Yüksek	63	49.61	59	42.14	122	45.69	
	Aynı	22	17.32	32	22.86	54	20.22	
Üniversiteyi Tavsiye Etmesi	Düşük	18	14.17	11	7.86	29	10.86	$\chi^2 = 5.429$ P = 0.066
	Çok Düşük	3	2.36	7	5.00	10	3.75	
	Evet	14	11.02	30	21.43	44	16.48	
Üniversiteyi Tavsiye Etmesi	Hayır	92	72.44	87	62.14	179	67.04	$\chi^2 = 5.429$ P = 0.066
	Kararsız	21	16.54	23	16.43	44	16.48	

Çelik ve ark. (2010) araştırmalarında anket yapılan öğrencilerin %71.97'sinin 18-22 yaş arası, %19.67'sinin 23-25 yaş arası ve %8.37'sinin ise 26 ve üzeri yaşta oldukları ifade edilmiştir.

Anket yapılan öğrencilerden kredi kartı sahibi olanların/kullanıcıları oranı; Ziraat Fakültesi'nde %35.00, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde %66.67, Eğitim Fakültesi'nde %43.48, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde %56.67, Mühendislik ve Doğa Bilimler Fakültesi'nde %44.44, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO)'nda %11.11, Tokat Meslek Yüksekokulu (MYO)'nda %36.67 ve Tokat Sağlık Yüksekokulu (SYO)'nda ise %41.67 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul ile kredi kartı kullanım durumları arasında yapılan khi-kare analizi sonucunda %1 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Genel ortalama itibarıyla, öğrencilerin tamamına yakınının (%98.50) bekâr olduğu belirlenmiştir. Bu oran; kredi kartı kullananlarda %97.64 ve kredi kartı kullanmayanlarda ise %99.29'dur. Kredi kartı kullanımı ile öğrencilerin medeni halleri arasında istatistikî açıdan bir ilişki bulunamamıştır. Keskin ve Koparan (2010) yaptıkları araştırmada, anket yapılan üniversite öğrencilerin %98.49'unun bekâr, sadece %1.51'inin evli olduğu saptanmıştır.

Anket yapılan öğrencilerin %28.46'sı Karadeniz, %25.09'u İç Anadolu, %13.86'sı Akdeniz, %11.61'i Marmara, %7.49'u Ege, %7.12'si Doğu Anadolu ve %6.37'si de Güneydoğu Anadolu bölgelerinden gelmişlerdir. Ege, Akdeniz, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden gelen öğrencilerin kredi kartı kullanımlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak, khi-kare analizi sonucunda öğrencilerin kredi kartı kullanımları ile memleketleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Öğrencilerin ailelerinin büyük çoğunluğu İl (%37.08), İlçe (%29.21) ve Büyükşehir (%18.35) sınırları içerisinde yaşamaktadır. Bu durum kredi kartı kullanan ve kullanmayan tüm öğrenciler için geçerlidir. Öğrencilerin kredi kartı kullanımları ile ailelerinin yaşadıkları yerleşim birimleri arasında %5 önem düzeyinde istatistikî açıdan bir ilişki bulunmuştur.

Anket yapılan öğrencilerin ailelerinde bulunan birey sayısı; kredi kartı kullananlarda 4.44 kişi, kullanmayanlarda 4.75 kişi ve genel toplamda ise 4.60 kişi olarak tespit edilmiştir. Ailedeki çalışan birey sayısının ise, sırasıyla; 1.52 kişi, 1.24 kişi ve 1.37 kişi olduğu belirtilmiştir.

Öğrencilerin bir kısmı burs almakla birlikte ailelerinden gelen para ile harcamalarını gerçekleştirmektedirler. Bu nedenle özellikle kredi kartı sahibi olma ve kullanma konusunda ailenin geliri önemlidir. Araştırma bulgularına göre, aile geliri daha yüksek olan öğrencilerde kredi kartı kullanımının da

yüksek olduğu tespit edilmiştir. Khi-kare analizi sonucunda, öğrencilerin kredi kartı kullanımları ile ailelerinin gelirleri arasında %1 düzeyinde istatistikî bir ilişkinin olduğu saptanmıştır.

Kredi kartı kullanım oranı; I. öğretim öğrencilerinde %49.08 ve II. öğretim öğrencilerinde ise %40.82'dir. Diğer bir açıdan, kredi kartı kullanan öğrencilerin %84.25'i I. öğretim ve %15.75'i de II. öğretimdedirler. Yapılan khi-kare analizi sonucunda, program türü ile kredi kartı kullanımı arasında istatistikî açıdan herhangi bir ilişki tespit edilememiştir. Keskin ve Koparan (2010) tarafından yapılan araştırmada ankete katılanların %67.89'unun I. öğretim ve %32.11'inin ise II. öğretim öğrencisi oldukları belirtilmiştir.

Anket yapılan öğrencilerin önemli bir kısmı Taşlıçiftlik Yerleşkesi dışında (şehir merkezi) ikamet etmekte olup, bunun oranı; kredi kartı kullananlarda %80.31, kullanmayanlarda %60.00 ve genel ortalama ise %69.66'dır. Yerleşke dışında kalan öğrencilerin daha fazla alış-veriş yaptığı, dolayısıyla kredi kartı kullanabileceği beklenmektedir. Nitekim öğrencinin ikamet ettiği yer ile kredi kartı kullanımı arasında istatistikî açıdan yüksek bir ilişkinin olduğu (%1 önem düzeyinde) yapılan khi-kare analizi sonucunda da ortaya konmuştur. Öğrencilerin %80 gibi önemli bir kısmı arkadaşları ile beraber kalırken, bunu ailesi ve yalnız kalma durumu takip etmektedir. Öğrencinin kiminle kaldığı ile kredi kartı kullanımı arasında istatistikî açıdan herhangi bir ilişki saptanamamıştır. Keskin ve Koparan (2010) yaptıkları araştırmada, öğrencilerin %40.50'sinin ailesinin yanında %29.53'ünün evde arkadaşları ile birlikte, %17.71'nin devlet yurdunda, %6.24'ünün özel yurttan, %3.15'inin kendi evinde, %2.15'inin akrabasının yanında ve %0.65'ininde misafirhanede kaldıkları belirtilmiştir.

Öğrencilerin çoğunluğunun arkadaşları ile birlikte kiralık evde kalması ve yeme-içmenin bir kısmını ev dışında yapması nedeniyle Tokat ilinde öğrencinin harcaması gereken para miktarının yüksek olabileceği söylenebilir. Anket yapılan öğrenciler de bu durumu destekleyici bilgiler vermişlerdir. Tokat ilinde öğrenci olma maliyetini "*yüksek + çok yüksek*" bulanların oranı; kredi kartı kullananlarda %66.15, kart kullanmayanlarda %54.28 ve genel ortalama ise %65.17 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin Tokat ilinde öğrenci maliyetleri hakkındaki düşünceleri ile kart kullanımları arasında istatistikî açıdan bir ilişki bulunamamıştır.

Öğrencilerin ellerine aylık ortalama 520.52 TL'lik bir para geçtiği, bu miktarın kredi kartı kullananlarda 642.76 TL ve kullanmayanlarda ise 411.35 TL olduğu tespit edilmiştir. Özellikle kredi kartı kullanan öğrencilerin ellerine geçen aylık para miktarının diğerlerine kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan khi-kare analizi sonucuna göre, öğrencilerin ellerine geçen aylık para miktarı ile kredi kartı kullanımı arasında %1 önem

düzeyinde istatistikî açıdan bir ilişki vardır. Keskin ve Koparan (2010) tarafından yapılan araştırmada ise öğrencilerin aylık harcamalarının %27.60 ile 0-200 TL arası, %30.25 ile 201-300 TL arası, %17.13 ile 301-400 TL arası, %9.82 ile 401-500 TL arası %6.24 ile 501-600 TL arası ve %8.96 ile de 601 TL ve üzeri olduğu tespit edilmiştir.

Anket yapılan öğrencilerin önemli bir kısmının (%70 civarında) Üniversiteyi diğer kişilere tavsiye etmeyi düşünmedikleri saptanmıştır. Öğrencilerin üniversiteyi tavsiye etme ile kredi kartı kullanım durumları arasında %10 önem düzeyinde istatistikî yönden anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Öğrencilerin Kredi Kartı Kullanma/Kullanmama Durumları ve Nedenleri

Öğrencilerin %47.57'sinin kredi kartı kullandığı, buna karşın geriye kalan %52.43'ünün ise kredi kartı kullanmadığı saptanmıştır. Kredi kartı kullanım nedenleri; %74.02 ile taksitle alışveriş yapabilme, %16.54 ile nakit çekebilme, %11.81 ile kampanya ve promosyonlardan yararlanma, %11.81 ile e-ticaret yapabilme, %11.02 ile banknot taşıma riskini ortadan kaldırması, %7.09 ile borç ödemeye imkân tanınması, %1.57 ile saygınlık kazandırması ve %1.57 ile de yurt dışında da kullanılabilmesi olarak belirtilmiştir. Öğrencilerin kredi kartı kullanmama nedenleri ise; %36.43 ile kredi kartı edinmeyi/kullanmayı hiç düşünmemiş olması, %35.71 ile kredi kartının gereksiz olduğunu düşünmesi, %31.43 ile kredi kartının çok fazla harcama yapmayı teşvik ettiğini düşünmesi, %23.57 ile kredi kartı borcunu ödeyememe nedeniyle mağdur olan insanların durumlarından etkilenmesi, %8.57 ile kredi kartını örf, adet, inanç ve yaşam tarzına uygun bir araç olarak görmemesi, %5.00 ile bankanın istediği şartları yerine getirememesi ve %2.86 ile de kredi kartı kullanmayı hiç bilmemesi olarak tespit edilmiştir.

Kredi kartları tek kart olarak alınabileceği gibi ek kart olarak da temin edilebilmektedir. Anket yapılan öğrencilerin %21.26'sının kullandıkları kredi kartlarının ek kart şeklinde olduğu saptanmıştır. Girginer ve ark. (2008) yapmış oldukları araştırmada, kredi kartı sahibi olan öğrencilerin sahip oldukları kredi kartının %54.8'lik oranla daha çok kişinin kendisine ait olan bireysel kartta yoğunlaştığını saptamışlardır.

Öğrencilerin %62.99'unun 1, %29.92'sinin 2, %3.94'ünün 3 ve %3.15'inin ise 4 adet kredi kartına sahip oldukları tespit edilmiştir. Eğitim Araştırmaları Enstitüsü (TERI) ve Yüksek Eğitim Politikası Enstitüsü (IHEP)'nün yüksekökol öğrencileri arasındaki kredi kartı kullanımı hakkındaki araştırmalarında, neredeyse öğrencilerin 2/3'ünün en az 1 kredi kartına sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır (Keskin ve Koparan, 2010). Mae (2002) tarafından üniversite öğrencilerinin kredi kartı sahipliklerinin

incelendiği araştırmada; 18-25 yaş arasındaki öğrencilerin %78'inin en az 1 kredi kartına, %32'sinin ise 4 ya da daha fazla kredi kartına sahip olduğu belirtilmiştir. Hayhoe (2002) yüksekokul öğrencileri ile yaptığı araştırmada öğrencilerin %70-80 arasında en az 1, ortalama olarak ise 3 kredi kartına sahip olduklarını belirlemiştir. Joo ve ark. (2003) tarafından Southwestern Public University öğrencileri üzerine yapılan araştırmada, %70'inin en az 1 kredi kartına, %10'unun ise 5 ya da daha fazla kredi kartına sahip oldukları belirlenmiştir. Norvilitis ve ark. (2006) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin %41'inin 1, %20'sinin 2, %7'sinin 3 ve %5'inin 4 ve daha fazla kredi kartına sahip oldukları saptanmıştır. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde yapılan araştırmada kredi kartı kullanan öğrencilerin %61.45'inin 1, %33.73'ünün 2 ve %4.82'sinin ise 3 ve daha fazla kredi kartına sahip olduğu saptanmıştır (Girginer ve ark., 2008). Çelik ve ark. (2010) tarafından yapılan araştırmada ise öğrencilerin %74.90'nun 1, %17.15'inin 2, %4.60'sinin 3, %1.67'sinin 4 ve %1.67'sinin 5 kredi kartı kullandığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin kredi kartını %25.20 ile 6 aydan az, %17.32 ile 6-12 ay arası, %24.41 ile 12-24 ay arası ve %33.07 ile de 24 aydan daha fazla süredir kullandığı tespit edilmiştir.

Kredi kartı kullanımı çok yaygınlaşmış durumda olup günümüzde aile fertlerinin birçoğunda bulunmaktadır. Nitekim öğrencilerin %65.35'inin aile üyelerinde kredi kartı kullanan başka bireylerin de olduğu belirlenmiştir.

Kredi kartları değişik şekillerde temin edilebilmektedir. Öğrencilerin %80.32'sinin bankaya müracaat etmesi, %14.17'sinin banka yetkililerinin kendisine ulaşması ve %5.51'inin de başka bir iş için bankaya gidildiğinde kendisine önerilmesi sonucu kredi kartı temin ettikleri saptanmıştır. Çelik ve ark. (2010) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin %63.2'sinin kendilerinin bankaya başvurması, %13.8'inin kendi istediği dışında bankanın göndermesi, %12.6'sı ise kendisinin banka dışında bir mekanda (sokak, mağaza vb.) form doldurarak kredi kartına sahip olduğu belirlenmiştir. Keskin ve Koparan (2010)'ın bildirdiğine göre Eğitim Araştırmaları Enstitüsü ve Yüksek Eğitim Politikası Enstitüsü'nün yaptığı araştırmada yüksekokul öğrencilerinin %24'ünün kampüsteki sunum ya da reklamlar yoluyla bir kredi kartına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Pinto (2005) tarafından yüksekokul öğrencileri ile yapılan araştırmada, öğrencilerin kredi bilgilerini aileden alma miktarlarının akran, okul ve medya kaynaklarından alınan bilgi miktarından önemli derecede büyük olduğu ve ayrıca aile kadar olmasa da diğer önemli bir faktörün de okul olduğu belirtilmiştir.

Kredi kartı borçlarının zamanında ödenmemesi ve/veya karttan nakit avans çekimi durumlarında mevcut borca/çekilen avansa ilaveten faiz ödemesi de yapılmaktadır. Ancak faiz oranının ne kadar olduğu konusunda bilgi eksikliği bulunabilmektedir. Nitekim görüşülen öğrencilerin %23.62'lik bir dilimin karttan nakit avans çektiğini, ancak %38.58 gibi düşük bir oranı ise kredi kartı faiz oranlarından haberdar olduğunu ifade etmiştir.

Kredi kartının para yerine geçmesi, borç ödemede kolaylık sağlaması gibi nedenlerle bazı kişilerce rahat bir şekilde kullanıldığı ve dolayısıyla harcamayı teşvik ettiği söylenebilir. Anket yapılan öğrencilerin %59.06'sı kredi kartı kullanmaya başladıktan sonra harcamalarının arttığını, buna karşın %37.01'i herhangi bir değişiklik olmadığını ve %3.94 gibi çok az bir bölümü ise daha dikkatli davrandıklarını ve harcamalarının azaldığını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerinin Kredi Kartı Kullanımı Hakkındaki Düşüncelerine İlişkin Faktör Analizi

Çok değişkenli analizlerde değişken sayılarının artmasıyla değişkenler arası akrabalık ilişkilerine göre, bu değişkenlerin sayısını aza indirme ve özetleme aracı olarak kullanılan faktör analizi (Nakip, 2006) bu çalışmada da kullanılmıştır. Faktör analizi birbirleriyle ilişkilendirilmiş verileri ve verileri temsil eden veri setlerinin oluşturulan azaltılmış küçük değişkenlere veya faktörlere taşınması işlemidir (Altunışık ve ark., 2010). Çok değişkenli analiz tekniklerinden olan, veri azaltma tekniği olarak da tanımlanan faktör analizi, verilerin özet biçimde sunumunu sağlamaktadır (Kurtuluş, 1998; Ness, 2002).

Faktör analizinde öncelikle değişkenlerin analiz için uygunluğunu belirlemek amacı ile Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri hesaplanmaktadır. KMO değerinin 0.50'den küçük olması verilerin faktör analizi için uygun olmadığını göstermektedir (Akgül ve Çevik, 2005). Bu çalışmada KMO ölçütü 0.920 olarak hesaplanmış (Çizelge 3) olup çalışmada kullanılan verilerin faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

Çizelge 3: KMO ve Bartlett Testi Sonuçları

KMO		0.920
Küresel Bartlett Testi	Khi-kare değeri	5472.100
	Serbestlik katsayısı	300
	Önem düzeyi	0.000

Çizelge 4: Özdeğer İstatistiğine Bağlı Faktör Sayısı ve Varyans

FAKTÖRLER (DÜŞÜNCELER)	Özdeğer İstatistiği			Rotasyon		
	Toplam	Varyans (%)	Toplam (%)	Toplam	Varyans (%)	Toplam (%)
Kullandığı kredi kartını çevredeki insanlara tavsiye ediyor	12.438	49.751	49.751	7.391	29.565	29.565
Kredi kartının ismini çevredekilere söylemekten gurur duyuyor	1.919	7.678	57.429	5.024	20.098	49.663
Kredi kartına sahip olmak insana güven veriyor	1.598	6.390	63.820	3.539	14.156	63.820
Kredi kartı alışverişlerde ödeme kolaylığı sağlıyor	0.942	3.770	67.589			
Kredi kartı kullanmak akıllıca bir davranıştır	0.886	3.543	71.133			
Kontrollü bir şekilde kredi kartı kullanmak bir zarar getirmiyor	0.787	3.149	74.282			
Bilinçli tüketiciler için kredi kartı kullanmak avantajlıdır	0.732	2.929	77.211			
Kredi kartı kullanım sıklığı azaltılmalıdır	0.675	2.699	79.909			
Kredi kartı iptal ettirilebilir	0.613	2.451	82.361			
Kredi kartı gereksiz faiz ödemek demektir	0.549	2.195	84.555			
Kredi kartı ihtiyaçtan daha fazla harcama yaptırır	0.512	2.047	86.603			
Kredi kartı tasarruf yapmayı engelliyor	0.467	1.869	88.472			
Kredi kartının çalınması veya kaybolması durumunda tüketiciler mağdur edilmez	0.423	1.693	90.165			
Kredi kartı işlemlerinde tüketicilere dürüst davranılıyor	0.350	1.398	91.563			
Kredi kartı hizmetleri (faiz hesabı, geri ödeme günü, hesap özeti vb.) hatasız yapılır	0.335	1.341	92.904			
Kredi kartının sağladığı fayda düşünüldüğünde, yıllık ödenen kart ücreti önemsizdir	0.306	1.223	94.126			
Kredi kartı nakit ödemedenden anında alışveriş imkânı sağlıyor	0.264	1.058	95.184			
Kredi kartı gelirin masrafları karşılamaması nedeniyle kullanılıyor	0.256	1.026	96.210			
Kredi kartı olağandışı durumlarda nakit para imkânı sağlıyor	0.195	0.780	96.989			
Kredi kartı para yokken dahi alışveriş imkânı sağlıyor	0.191	0.766	97.755			
Kredi kartı nakit parayı yatırım araçlarına yönlendirme fırsatı sunuyor	0.149	0.597	98.352			
Tüketici nakit taşımaya sevmiyor	0.135	0.541	98.893			
Kredi kartı internetten alışveriş imkânı sağlıyor	0.124	0.494	99.387			
Çevrede bulunan tanıdık insanların birçoğu kredi kartı kullanıyor	0.079	0.316	99.703			
Tüketici standardı yüksek bir yaşam düzeyi arzuluyor	0.074	0.297	100.000			

30 değişken ile başlanılan faktör analizi sonucunda ortaklık unsuru yüksek olan 25 değişken ile faktör analizi yapılmıştır ve sonuçlar Çizelge 4’de verilmiştir. Yapılan faktör analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin kredi kartı kullanımı hakkındaki düşünceleri 25 değişken olup, 3 faktör altında toplanmıştır. Girginer ve ark. (2008) tarafından lisans öğrencilerinin kredi kartı kullanımlarına yönelik tutumlarını boyutlandırmak amacı ile 16 maddeden oluşan Kredi Kartı Tutum Ölçeği’ne, temel bileşenler yöntemi esas alınarak Faktör Analizi uygulanmış ve öğrencilerin kredi kartı kullanımına yönelik tutumlarında etkili olan 5 faktör (Davranışsal, Duygusal, Kaygısal, Kavramsal ve Güvenilirlik) belirlenmiştir.

Toplam varyansın %49.751’ini birinci, %7.678’ini ikinci ve %6.390’ını ise üçüncü faktör açıklamaktadır. Böylece bu üç faktör toplam varyansın %63.820’sini açıklamaktadır. Sosyal bilimlerde, bilgi genelde tam olmadığından toplam varyansın %60’ı hatta bazı örneklerde daha az bile olması kabul edilmektedir (Hair ve ark., 1998). Bu çalışmada sonucun tatmin edici olduğu söylenebilir. Girginer ve ark. (2008)’nin yaptığı araştırmada, faktör analizi sonucunda toplam varyansın %67.235’i açıklanmaktadır.

Faktör analizi başlangıç çözümünde faktörlerin sahip oldukları özdeğer ve varyanslarına ait değerler Çizelge 4’te görülmektedir. Çizelgeden de görüldüğü gibi, faktörlerin öz değerleri ve varyans yüzdeleri giderek azalmaktadır. Bu da faktörleri takip eden diğer faktörlerin açıklayıcı olma özelliklerinin azaldığı anlamına gelmektedir. Faktörlerin öz değerleri toplamı değişken sayısı olan 25’e eşittir. Faktörlerin öz değerlerinin özdeğerler toplamına oranı ise o faktörün varyans yüzdesini vermektedir. Elde edilen 3 faktörün varyans yüzdeleri toplamı 63.820’dir. Yani, toplam değişimin %63.820’si bu faktörler tarafından açıklanabilmektedir.

Sonraki aşamada her bir faktörün hangi değişkenleri içerdiği belirlenmiştir. Çizelge 5’te rotasyon çözüm sonuçları, faktörlere ait adlandırmalar ve faktör yükleri yer almaktadır. Faktörleri oluşturan ölçütler koyu renktedir.

Buna göre, “*Avantaj Faktörü*” olarak adlandırılan birinci faktörü 12 ölçüt, “*İmaj Faktörü*” olarak adlandırılan ikinci faktörü 8 ölçüt, “*Dezavantaj Faktörü*” olarak adlandırılan üçüncü faktörü 5 ölçüt oluşturmuştur. Belirlenen 3 faktörün toplam varyans yüzdesi %63.820’dir. Yani toplam varyansın %63.820’si bu faktörler tarafından açıklanabilmektedir.

Çizelge 5: Öğrencilerin Kredi Kartı Kullanımı Hakkındaki Düşünceleri (Rotasyon Matrisi)

	FAKTÖRLER		
	Avantaj	İmaj	Dezavantaj
Bilinçli tüketiciler için kredi kartı kullanmak avantajlıdır	0.814	0.329	0.232
Kontrollü bir şekilde kredi kartı kullanmak bir zarar getirmiyor	0.798	0.327	0.260
Kredi kartı alışverişlerde ödeme kolaylığı sağlıyor	0.797	0.333	0.274
Kredi kartı nakit ödemeden anında alışveriş imkânı sağlıyor	0.783	0.287	0.268
Kredi kartı hizmetleri (faiz hesabı, geri ödeme günü, hesap özeti vb.) hatasız yapılır	0.759	0.336	0.207
Kredi kartı para yokken dahi alışveriş imkânı sağlıyor	0.751	0.225	0.375
Kredi kartının çalınması veya kaybolması durumunda tüketiciler mağdur edilmez	0.712	0.250	0.250
Kullandığı kredi kartını çevredeki insanlara tavsiye ediyor	0.675	0.445	0.001
Kredi kartı internetten alışveriş imkânı sağlıyor	0.664	0.373	0.297
Kredi kartı işlemlerinde tüketicilere dürüst davranılıyor	0.664	0.113	-0.060
Kredi kartı olağandışı durumlarda nakit para imkânı sağlıyor	0.648	0.329	0.393
Kredi kartı kullanmak akıllıca bir davranıştır	0.603	0.464	0.116
Tüketicinin standardı yüksek bir yaşam düzeyi arzuluyor	0.173	0.779	0.060
Kredi kartına sahip olmak insana güven veriyor	0.321	0.745	0.252
Kredi kartının ismini çevredekilere söylemekten gurur duyuyor	0.288	0.733	-0.021
Kredi kartı nakit parayı yatırım araçlarına yönlendirme fırsatı sunuyor	0.374	0.627	0.093
Çevrede bulunan tanıdık insanların birçoğu kredi kartı kullanıyor	0.303	0.621	0.316
Tüketici nakit taşımayı sevmiyor	0.185	0.617	0.415
Kredi kartının sağladığı fayda düşünüldüğünde yıllık ödenen kart ücreti önemsizdir	0.344	0.592	0.035
Kredi kartı gelirin masrafları karşılamaması nedeniyle kullanılıyor	0.309	0.478	0.332
Kredi kartı kullanım sıklığı azaltılmalıdır	0.269	-0.030	0.780
Kredi kartı gereksiz faiz ödemek demektir	-0.005	0.246	0.746
Kredi kartı iptal ettirilebilir	0.121	0.000	0.708
Kredi kartı ihtiyaçtan daha fazla harcama yaptırır	0.356	0.380	0.575
Kredi kartı tasarruf yapmayı engelliyor	0.406	0.275	0.555

Avantaj Faktörü (Faktör 1); bilinçli tüketiciler için kredi kartı kullanmanın avantajlı olduğu, kontrollü kredi kartı kullanmanın bir zarar getirmediği, kredi kartlarının alışverişlerde ödeme kolaylığı sağladığı, nakit ödemeden anında alışveriş imkânı sağlaması, kredi kartı hizmetlerinin (faiz hesabı, geri ödeme günü, hesap özeti, vb.) hatasız yapıldığı, kredi kartının para yokken dahi alışveriş imkânı sağlaması, kartın çalınması veya kaybolması durumunda tüketicilerin mağdur olmaması, kullanılan kredi kartının çevredeki insanlara tavsiye edilmesi, kredi kartının internetten alışveriş imkânı sağlaması, kart işlemlerinde tüketicilere dürüst davranılması, kredi kartının olağandışı durumlarda nakit para imkânı sağlaması ve kredi kartı kullanmanın akıllıca bir davranış olduğu düşüncelerini içermektedir.

İmaj Faktörü (Faktör 2); yüksek standartlı bir yaşam düzeyi arzusu, kredi kartına sahip olmanın insana güven verdiği düşüncesi, kredi kartının isminin çevredekilere söylemekten gurur duyulması, kredi kartının nakit parayı yatırım araçlarına yönlendirme fırsatı sağlaması, çevrede bulunan tanıdık insanların birçoğunun kredi kartı kullanması, nakit taşımanın sevilmemesi, kredi kartının sağladığı fayda düşünüldüğünde yıllık ödenen ücretin önemsiz olması ve gelirin masrafları karşılayamaması düşüncelerini yansıtmaktadır.

Dezavantaj Faktörü (Faktör 3); kredi kartı kullanım sıklığının azaltılması, kredi kartına gereksiz faiz ödenmesi, kredi kartını iptal ettirmenin düşünülmesi, kredi kartının ihtiyaçtan daha fazla harcama yaptırması ve kredi kartının tasarruf yapmayı engellemesi düşünceleri birbirleri ile ilişkili çıkmıştır.

Sonuç

Araştırmada, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Yerleşkesindeki öğrencilerin kredi kartı kullanım durumları incelenmiş olup, öğrencilerin kredi kartı kullandıkları ve kart kullanımlarını etkileyen birçok faktörün olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada öğrencilerin yaklaşık yarısının kredi kartı kullandığı tespit edilmiştir. Özellikle ailelerinin geliri yüksek olan ve dolayısıyla eline yüksek miktarda para geçen öğrencilerin kredi kartı kullanımlarının da yüksek olduğu tespit edilmiştir. Şehir merkezinde ikamet eden öğrenciler yerleşkedeki öğrencilerle kıyaslandığında daha fazla harcama yaptığından kredi kartını daha fazla kullanmaktadır.

Kredi kartının kullanımında taksitli alışveriş yapma faktörünün önemli bir paya sahip olduğu tespit edilmiştir. Önemli sayıda üniversite öğrencisinin bulunduğu Tokat - Merkez İlçede bu durum dikkate alınarak, öğrencilerin

yoğun olarak alışveriş yaptığı/yapabileceği yerlerde kart kullanılarak taksitli alışveriş imkânı artırılmalıdır.

Kredi kartı kullanımı her geçen gün yaygınlaşmakta olup bu durum öğrenciler için de geçerlidir. Ancak, yaş ortalaması çoğunlukla 18-25 olan öğrencilerin gerek kredi kartı temini ve gerekse kullanımı konularında bilinçlendirilmeleri ya da bilinçli hareket etmeleri büyük önem arz etmektedir. Bu konuda tüm kesimler tarafından kart kullanımı konusunda bilgilendirmeye yönelik gerekli çalışmaların yapılması faydalı olacaktır.

Öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin araştırmacılar tarafından belirlenen düşünceler konusundaki yaklaşımları incelendiğinde, kredi kartı kullanımının birçok açıdan avantaj, aynı zamanda imaja ancak buna karşın kullanımdan kaynaklanan nedenlerden dolayı da dezavantaja sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ilgili kesimlerin dikkate alması gerektiği kadar önemlidir.

KAYNAKÇA

- Akgül, A., Çevik, O. (2005). İstatistiksel Analiz Teknikleri. Emek Ofset Ltd. Şti., 2. Baskı, Ankara.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., Yıldırım, E. (2010). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri- SPSS Uygulamalı. Sakarya Kitabevi, 6. Baskı, Sakarya, s. 360.
- Aydın, N. (1991). Kredi Kartları ve Kredi Kartlarının Faiz Masraflarının Hesaplanması. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9(1-2): 148.
- Baş, T. (2008). Anket. Araştırma Yöntemleri Dizisi: 2. Seçkin Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara, s. 255.
- Çelik, T., Kazancı, Z., Aydoğdu, Ö., Keleş, Ö.G. (2010). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Kredi Kartı Tercihlerinin Araştırılması. MYO-ÖS Ulusal Meslek Yüksek Okulları Öğrenci Sempozyumu, 21-22 Ekim, Düzce.
- Evans, D.S. (2004). The Growth and Diffusion of Credits Card in Society. Payment Card Economics Review, 2: 59-76.
- Girginer, N., Çelik, A.E., Uçkun, N. (2008). Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Kredi Kartı Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(1): 193-208.

- Girginer, N., Erken Çelik, A., Uçkun, N. (2011). Kredi Kartı Tutum Ölçeği Üzerine Bir Yapısal Eşitlik Modeli Uygulaması. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 12(1): 17-30.
- Gujarati, D.N. (1995). Basic Econometrics. 3rd Edition, McGraw - Hill, Inc., New York, p. 838.
- Gül, A. (1995). Sulamanın GAP Alanında Tarım Sektöründe Üretim Yapısı, Girdi Kullanımı, Verimlilik ve İşletme Gelirleri Üzerine Etkileri. Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Adana.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., Black, W.C. (1998). Multivariate Data Analysis. 5th ed., Prentice Hall Inc., International Edition.
- Hayhoe, C.R. (2002). Comparison of Affective Credit Attitude Scores and Credit Use of College Students at Two Points in Time. Journal of Family and Consumer Science: From Research to Practice, 94(1): 71-77.
- Hayhoe, C.R., Leach, L., Allen M.W., Edwards, R. (2005). Credit Cards Held by College Students. Financial Counseling and Planning, 16(1): 1-10.
- Joo, S., Grable, J.E., Bagwell, D.C. (2003). Credit Card Attitudes and Behaviors of College Students. College Students Journal, 37(3): 8-15.
- Karamustafa, K., Biçkes, D.M. (2003). Kredi Kartı Sahip ve Kullanıcılarının Kredi Kartı Kullanımlarını Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma: Nevşehir Örneği. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(2): 91-113.
- Keskin, H.D., Koparan, E. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Kredi Kartı Sahipliğini Belirleyen Faktörler. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 5(1): 111-129.
- Kurtuluş, K. (1998). Pazarlama Araştırmaları. Avcıol Basım Yayın, Genişletilmiş Altıncı Baskı, İstanbul, s. 852.
- Mae, N. (2002). Credit Card Use Continues Among College Students. Retrieved April 16, http://www.nelliemae.com/library/cc_use.html
- Mirer, T.W. (1995). Economic Statistics and Econometrics. 3rd Edition, Prentice Hall Inc., New Jersey, p. 451.
- Nakip, M. (2006). Pazarlama Araştırma Teknikleri ve (SPSS Destekli) Uygulamaları. Seçkin Yayınevi, Ankara.
- Ness, M. (2002). Multivariate Techniques in Market Research. Course of Agro-Food Marketing, 2001-2002, Zaragoza, Spain.

- Norvilitis J.M., Mervin, M.M., Obserg, T.M., Roehling, P.V., Young, P., Kamas, M.M. (2006). Personality Factors, Money Attitudes, Financial Knowledge and Credit-Card Debt in College Students. *Journal of Applied Social Psychology*, 36(6): 1395-1413.
- Pinto, M.B., Parente D.H., Mansfield, P.M. (2005). Information Learned from Socialization Agents: Its Relationship to Credit Card Use. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 33: 357-367.
- Stanford, W.E. (1999). Dealing with Student Credit Card Debt. *About Campus*, 4(1): 12-17.
- Yılmaz, V., Aktaş, C., Arslan, M.S.T. (2009). Müşterilerin Kredi Kartına Olan Tutumlarının Çoklu Regresyon ve Faktör Analizi İle İncelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(22): 127-139.
- Yurdakul, O. (1973). Tarım İşletmelerinin Analizinde Yeni Bir Metod "Faktoriyel Analiz". *Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 4(11-12).
- Yurdakul, O. (1974). Adana İli Koyun Besiciliği Ekonomisi. *Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Adana.*